

2
o wodzie, bramina odpowiada „a soli cho-
ress”, potrzebny fizjologiczne ratatoria
w wagonach, w których z tego powodu
było bardzo źle powietrze, a skutkiem
tego były wypadki zemdleń (prome-
cy lekarskiej nie udzielano mimo to
że o nie pomyślano).

37502
Po przybyciu do Koridra umiesz-
czono nas w czerwi w ilości 600 osób,
leżąc na potrójnych gotych przy-
ruch. Pomieszczenie to było bardzo
niewygodne, po pierwsze, że było ciemne
po drugie wilgotne, a wreszcie ciasne,
pozostali ludzie mieszkali w budyn-
kach znajdujących się obok czerwi.

W obozie tym byli sami Polacy
a mianowicie: oficerów 1000 i szere-
gowych 1400 osób.

W czasie poruszania w tym

obozie, przeciwko jego mieszkaniom było
prowadzone śledztwo, które trwało do dnia
15 maja 1941 r.

7502

Śledztwo to było prowadzone
przez funkcjonariuszy N. K. w sposób
sób brutalny, gdyż wzywano obywateli
stów w stosunku do przestępców
i w ten sposób wymierzano represje do
przyznania się do działalności w Polsce
i wydania informatorów i konfidan-
tów. Przestępców odbywały się w
zdroje dzienną jak i nocną. Wobec
wymierzanych represji i przesładowani
ze strony N. K. W. D. dwie osoby popełni-
ły samobójstwo przez powieszenie, a
mianowicie: powieśił się kapitan Wa-
silewski z Baranowic i wojt gminy
z powiatu Stonimskiego Traer.

Pisanie listów było dozwolone
jedną raz w tygodniu, jednak nadawało

druga listy z kraju, nie wszystkie
były dotrzone, ja osobiście w czasie
przebywania w Kozelsku (10 miesięcy
nie otrzymałem ani jednego listu).

W niedzielnym maju 1941 roku
ludzie z obozu zostali wysłani
na podziemie Kolski, podróż odbywała
się w ten sam sposób, jak wspomnieliśmy
na wstępie. Podczas przemarszu i
w czasie odpoczynku w przemyśle, es-
korta porządkowała siadanie, bez róż-
nicy czy było słońce na drodze, czy
też błoto, zgodnie w sposób beztakty
zmuszano do siadania w błocie.

Podczas podróży morami:
Karaikewi, Łodowatyni i Biatyni na
statku „Stalingrad” było bardzo ciemno
ten samymi brak było powietrza i stę-
kiej wody oraz żywności, podawano
war na dobę, jakiej rusz i 300 gr. chleba

Wieriono nas w lincech okrytych, na
portach nie wypuszczano, na całym statku
było: "katedra jeden ustyp i katedra 1502"
potrzeb fizjologicznych było bardzo utrud-
nione. Jeśli ktoś z podłożonych potrzebo-
wał "katedra sis" musiał po katedra go-
drin staci w ogonku.

Po przybyciu na miejsce gwerma-
renia, rozmierzono nas w namiot-
tach, które musieliśmy sobie sami zbu-
dować, sypialni na gołej ziemi i
zobowiadano, że być musiże ciężej
było bardzo zimno.

Na nowych miejscach postoju
zmuszano nas do pracy (12 godzin)
na dobę, karmiono bardzo źle, dawano
chleba po 300 gr., a były wypadki, że
ostreżyliśmy 100 gr. chleba dziennie.

Na przeglądzie musiżem lipca
1941 roku musiżem z gwermentu

przez morze Białe, do Archangiels-
ka, podróż trwała 2 dni. W czasie
podróży, na statku „Urbizlan” po-
dawano 3 Tyżki siewowej kapusty kwa-
szonej i okruchy chleba na dobę.

Po przybyciu do Archangielska
umieszczono nas w namiotach, pod-
jętym, których ponocłodnię doły
(równy kloacenie i przez to było bar-
dzo źle powietrze.

Z Archangielska dalszą podróż
odbyła się koleją przez Wotogals do Wto-
drimiera pod Moskwą, a z Wtodri-
miera do Sursdala 35 km. pieszo.

W czasie podróży pieszo do
Sursdala ludzie byli bardzo osłabie-
ni niemogli marować, wówczas
 eskortujacy nas żołnierze N. K. W. D.
bili stabyel kolbami karabinów
zmuszając stabyel do dalszego marszu

Do przybycia do Szwedala umiera
rono nas ponownie w oborze i 7502
takę samą stacją jak poprzednio,
dojrzewo po ogłoszeniu umowy na-
wartej pomiędzy Polką, a Różką sta-
sułki się poprzednio i w dniu 4 18 41
odmarerowaliśmy z powrotem do
Włodzimierza i w dn. 8 18 przyby-
liśmy do Pabiszerowa, gdzie się formo-
wata 5 dywizja piechoty, od tego czasu
zwracając na wolności.

A. Gaszowski